

A VÖRÖS LÁNGOLÁS SZELLEME

Az idén nyolcvankét éves Vasadi Péter legeredetibb hangú, legmeghatározóbb költőink közé tartozik. Írásai, versei kezdettől fogva megjelentek a Hitelben. Arra kértük őt, idézze fel emlékeit, a rendszerváltás kori Hitel szellemét.

- Az első szám még a visszavonulóban lévő vörös lángolás közepette jött létre. Izgalmas volt. Nagyon jó szerkesztők jöttek össze, akik barátaim lettek. Csoóri Sándor, Alexa Károly, Dippold Pál, Nagy Gazsi, Ágh István, Kulin Ferenc, és még sorolhatnám. Végig úgy éreztem, hogy a Hitelben a forradalom szellemisége élt tovább, nemcsak népi vagy nemzeti, hanem értelmiségi irányzataiban is. Az pedig revelációként hatott, hogy a Hitel egymás után közölte két eléggé filozofikus Simone Weil-írást. Érdekes volt, hogy helyről helyre szerveződött a szerkesztőség. Kezdetben egy vidám, néptáncos környezetben volt, amit külön élveztem. Azután egy műszergyári részlegben működött a szerkesztőség, ahol az ember mindenféle alkatrészekbe botlott, amíg eljutott a Hitelhez.

- *Hogyan körvonaloznád a lap szellemi auráját?*

- A Mozgó Világ szellemisége vibrált a Hitelben, de már újra érzékeny formájában. Számomra furcsa volt, hogy elfogadtak. Máshol a kutyának se kellett. A kutyát persze közben megszerettem. Ők kezdettől elfogadtak; néha teszteltem is őket: olyan verseket küldtem, amelyeket máshol érthetetlennek ítélték. Ők örömmel, szeretettel közölték ezeket. Fogékony közegre találtam. Ezt így érzem a mai

napig. Nem mindennel értek egyet, ami a lapban megjelenik, de a színvonal remek. Görömbei Andrászt mindig is kedveltem. Nagyon szeretem az írásképét. A vonalvezetését. Egyszer írt nekem egy szép, személyes levelet. Telefonbeszélgetéseink egész vonulatára emlékszem. A fiatalításnak is nagyon örülök: Papp Endre és Falusi Márton jelenléte felpozícionálta a lapot.

- *Ha az ember fellapoz egy régi számot, nagy politikai nyitottság tanúja lehet: **Eörsi**, Csurka, Esterházy, Alexa írásai váltották egymást. Én akkoriban a Kapu költői körébe jártam, és ugyanazt tapasztaltam: még annyira élt a közös ellenségkép, hogy a legkülönbözőbb felfogású értelmiségiek egy hajóban érezték magukat.*

- Igen, és becsültük a más minőséget, a távolodás más-más módjait. Emlékszem, hogy mindig Esterházy volt az egyik oldalon, a másikon én. Amikor az Esterházy kivált, azt becsapásnak éreztem. Pedig nem az volt, csak hirtelen társtalanná váltam.

- *A mai Hitelben érzed még e szellemiség túlélését, vagy ez már teljesen a múlté?*

- A régi Hitel nem lehetett letenni. Ma is nagyon érdekes a lap, de a nivója változó. Megváltozott az a stílus, amely az ellenálláson túl magas irodalmi stílus volt. Az általános nivócsökkenést mindenütt érezzük. Ennek a változásnak van természetes - ám nem tetsző - mozzanata is: ma már nem lehet úgy írni, úgy szerkeszteni, mint akkor. Más lett a világ. A lángolás korszaka megismételhetetlen.

VÉGH ATTILA